

Hiyeroglif

Sözlük anlamı resim yazı olan hiyeroglifler, antik döneme ait bir yazı sistemidir. Hiyeroglif Fransızcadan Türkçeye geçmiş bir terimdir ve kökeni Eski Yunancaya dayanır. Sözlük anlamı "kutsal yazı"dır.

Tarihte bilinen ilk hiyeroglif yazısı örneği Eski Mısır'da milattan önce yaklaşık 3200 yılında ortaya çıkmıştır. Eski Çağ'da Anadolu'da da hiyeroglif yazısı ilk olarak milattan önce 1400 yılı civarında Hititler döneminde kullanılmıştır.

Mısır hiyeroglif yazısı yüzlerce sembolden oluşur ve her biri birbirinden kolaylıkla ayırt edilebilir. Hiyeroglifler; soldan sağa, sağdan sola ya da yukarıdan aşağı üç şekilde de yazılabilir. Hangi yönde yazıldığını anlamak ve okumak için insan ve hayvan figürlerinin baktıkları yöne dikkat etmek gerekir. 700'den fazla işareti bulunan dilde her bir işaret, belli bir sesi ya da nesneyi temsil eder. 1799'da Mısır'daki bir kale inşaatında bulunan

Rosetta (Rozetta) Taşı, Jean-Francois Champollion (Jan Fransuva Şampilyon) tarafından deşifre edilmiştir. Mısır biliminin babası olarak anılan Fransız bilim adamı iki yıl boyunca taşın üzerinde çalışmıştır. M.Ö. 196 yılında yazıldığı tahmin edilen taş, belli başlı 3 Mısır tapınağına gönderilmek amacıyla üç dilde yazılmıştır. Bu diller Demotik, Antik Yunanca ve Hiyerogliftir. Yüzyıllar boyunca çözülemeyen bir sır olarak kalan hiyeroglif, Rosetta Taşı'nın yardımıyla çözülmüştür.

Öncü Çocuk Dergisi, Sayı: 93-2020 Ocak-Şubat-Mart

Adı:

Soyadı:

Numarası:

OKUMA ANLAMA

4.
SINIF

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Metnin konusu nedir?

2. Metnin ana fikri nedir?

3. "Hiyeroglif" kelimesinin sözlük anlamı nedir ve dilimize hangi dilden geçmiştir?

4. Hiyeroglif yazısı tarihte ilk olarak nerede ve ne zaman ortaya çıkmıştır?

5. Bir hiyeroglif yazısının hangi yöne doğru okunması gerektiğini nasıl anlarız?

6. Rosetta Taşı'nın hiyeroglif yazısının çözülmesindeki önemi nedir?

7. Mısır biliminin babası olarak anılan ve Rosetta Taşı'nı çözen bilim insanı kimdir?

CEVAP ANAHTARI

Metnin Konusu: Hieroglif yazısının anlamı, tarihçesi, nasıl okunduğu ve Rosetta Taşı sayesinde nasıl çözüldüğü.

Metnin Ana Fikri: Tarihteki en eski yazı sistemlerinden biri olan hieroglifler, karmaşık yapısına rağmen sabırlı çalışmalar ve tarihi ipuçları (Rosetta Taşı gibi) sayesinde çözümlenerek geçmişe ışık tutmuştur.

1. SORU: Hieroglifin sözlük anlamı "**kutsal yazı**" veya "resim yazı"dır. Dilimize **Fransızcadan** geçmiştir.
2. SORU: İlk örnekleri **Eski Mısır'da**, milattan önce yaklaşık **3200** yılında ortaya çıkmıştır.
3. SORU: Yazıdaki **insan ve hayvan figürlerinin baktıkları yöne** bakarak hangi yönde okunması gerektiğini anlarız.
4. SORU: Hieroglif yüzyıllarca çözülemeyen bir sır olarak kalmıştır; Rosetta Taşı **üç farklı dilde** yazıldığı için hieroglifin şifrelerinin çözülmesini sağlamıştır.
5. SORU: Bu bilim insanı **Jean-Francois Champollion'**dur.